

Česká republika - SWOT analýza

Pro jednání Vládního výboru pro strategické investice

Zástupci největších zaměstnavatelských a podnikatelských organizací (HK ČR, Svaz průmyslu a dopravy, Konfederace zaměstnavatelských svazů) **zpracovali** tento materiál jako podklad pro úvodní jednání Vládního výboru pro strategické investice s **cílem popsat současnou situaci v České republice z pohledu podnikatelů/zaměstnavatelů**, kteří významnou měrou přispívají a mají i nadále přispívat ke konkurenceschopnosti České republiky, její ekonomické prosperity a stability, hospodářského růstu a sociální soudržnosti.

Zpracovatelé si uvědomují, že předložený materiál **není úplným výčtem všech silných a slabých stránek České republiky, ani komplexním výčtem všech hrozeb a příležitostí**, které ovlivňují a budou ovlivňovat rozvoj České republiky. Jedná se pouze o výběr nejviditelnějších oblastí, o kterých by se měla vést diskuse na úrovni vládního výboru.

Zpracovatelé jsou připraveni spolupracovat s členy vládního výboru resp. s dalšími klíčovými stakeholdery (zejména reprezentanty státu, politických stran, územních samospráv, zástupci zaměstnanců), kteří mohou **přispět k popsání současného stavu a přijetí „nové vize pro Českou republiku“ pro následující 10-30 let**, kdy bude náš stát řešit zásadní změny a nové výzvy v mnoha oblastech.

Odpovědností nás všech, kteří můžeme zásadním způsobem ovlivnit budoucnost České republiky, posílit její výjimečné postavení a roli v srdci transformující se Evropy, **je nezastírat a neskrývat současný stav věcí, byť může být taková pravda bolestná a nepříjemná**. Naším **cílem není hledat důvody, proč jsme se do současné situace dostali, ale najít strategii, jak současné hrozby překonat a maximalizovat příležitosti**, které máme, a které se před námi mohou a budou otevírat.

Jsme přesvědčeni, že nová **vize pro Českou republiku a strategie**, které povedou k jejímu naplnění, **je nutné zpracovat a přijmout ve velmi krátké době, a to v následujících několika měsících**.

Věříme, že Vládní výbor pro strategické investice bude platformou, která umožní vznik těchto dokumentů a nalezení široké politické, společenské a odborné shody, která je nezbytná pro úspěšnou budoucnost České republiky.

Shrnutí (1/2)

Hlavní problémy české ekonomiky

Česká ekonomika se dostává do „pasti středních příjmů“ (HDP per capita, mnoho států se dostalo na úroveň cca [50%] USA, ale států, které se dostaly nad tuto hranici je mnohem méně) což ohrožuje prosperitu a v budoucnosti i stabilitu naší země. Hrubá přidaná hodnota na pracovníka je nízká (např. v průmyslu 40% úrovně Německa) a máme vysoký podíl firem řízených ze zahraničí.

Po Covidu-19 rosteme pomaleji než naši sousedé a prohlubují se známé, ale nevyřešené problémy, např. zaostávající infrastruktura, dostupnost pracovní síly (obzvláště kvalifikované), kvalita školství, stárnoucí populace, růst mandatorních výdajů, nefunkční individuální pilíř důchodového systému, nedostatečný kapitál (hlavně „equity“), administrativní zátěž, pomalá výstavba a pomalá vymahatelnost práva.

Navíc vyvstávají nové problémy jako např. vysoká energetická a uhlíková náročnost, zejména průmyslu, hrozící nedostatek zdrojů elektřiny, nedostatek startupů, obzvláště technologických, omezená expanzní aktivita firem (např. JV, fúze a akvizice), stagnující doba dožití ve zdraví a zaostávající efektivita veřejné správy.

To vše v globálním prostředí, kde se zisky čím dál více koncentrují ve velkých, globálně relevantních firmách, a mezi kterými české firmy prakticky absentují.

Hlavní příležitosti

Nově ustavený vládní **výbor pro strategické investice představuje unikátní příležitost** pro nastartování růstu přidané hodnoty, který ČR vyvede z „pasti středních příjmů“. Využití této příležitosti vyžaduje formulaci **jednotící vize** a „české značky“ spojené s vysokou přidanou hodnotou a naplnění této vize **konkrétními opatřeními** s měřitelným dopadem na prosperitu. Výbor bude úspěšný, když bude mít jasný mandát, podporu vlády a bude mít k dispozici potřebné finanční a nefinanční zdroje

Tento dokument shrnuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby (SWOT). Identifikovanými příležitostmi argumentuje pro odhodlaný a cílený postup v sedmi, vzájemně se podporujících směrech, popsanych na další stránce:

1. **Definice celkové architektury strategických investic**
2. **Posílení investic do infrastruktury, především v Energetice, Dopravě a Datové a další infrastrukturu**
3. **Cílené investice směřující k vybudování a přilákání firem s vysokou přidanou hodnotou**
4. **Transformace tradičních odvětví v České republice**
5. **Strategické investice do vzdělávání a pracovního trhu**
6. **Reformy, které zlepší prostředí pro podnikání**
7. **Strategická spolupráce veřejného a soukromého sektoru**

Shrnutí (2/2)

Hlavní příležitosti (detail)

- 1. Definice celkové architektury strategických investic**, vč. **oddělení rozpočtu strategických investic státu od běžného (ročního) rozpočtu** a zacílení investic na nejvyšší efekt na budoucí prosperitu (a to i v případě deficitního hospodaření veřejných rozpočtů), podpořené kvalitním **vyhodnocováním efektivity investic ex-ante a ex-post** i v delším časovém horizontu (10-30 let).
- 2. Posílení investic do infrastruktury** nutných pro vyspělou ekonomiku, především v
  - **Energetice**, např. akcelerace výstavby jaderných zdrojů (vč. SMR), akcelerace výstavby zdrojů pro pokrytí „výkonnostních špiček“ a útlumu uhelných zdrojů (plynové zdroje) a maximální zjednodušení jejich povolování, podpora výstavby OZE, související investice do přenosové a distribuční soustavy včetně napojení na EU (energetická křižovatka v srdci Evropy),
  - **Dopravě**, např. vybudování vysokorychlostní železnice a její integrace s existující železniční sítí, využití volné kapacity původní sítě pro nákladní dopravu po železnici, urychlené dobudování dálniční sítě, zlepšení kvality silnic,
  - **Datové a další infrastruktury**, např. akcelerace výstavby vysokokapacitních datových sítí a datových center v souvislosti s budováním energetické a dopravní infrastruktury (autonomní doprava, chytrá energetika, digitální služby), vodní zdroje, vodovody a kanalizace (rekuperace, nakládání s vodami).
- 3. Cílené investice** směřující k **vybudování a přilákání firem s vysokou přidanou hodnotou**. Např. zacílením investic do několika vědecko-průmyslových clusterů, kde má ČR předpoklady dosáhnout globální špičky, cílenou podporou investic a přilákáním firem do strategických odvětví a podporou reinvestic stávajících firem především do businessů s vysokou přidanou hodnotou. (např. bateriový průmysl, polovodičový a chipový průmysl, AI průmysl, nanotechnologie, jaderný průmysl).
- 4. Transformace tradičních** (energeticky náročných) **odvětví v České republice** vč. vývoje technologií snižujících energetickou, materiálovou a uhlíkovou náročnost tradičních (energeticky náročných) odvětví jako prostředku budoucího proexportního růstu.
- 5. Strategické investice do vzdělávání a pracovního trhu** vč. dostatečné kapacity, změny struktury škol, délky vzdělávání, posílení kvality, podmínek pro další profesní vzdělávání, přilákání studentů ze zahraničí, bezpečného a flexibilního přílivu zahraničních pracovníků a umožnění vyššího zapojení rodičů a seniorů.
- 6. Reformy**, které **zlepší prostředí pro podnikání** s vysokou přidanou hodnotou, např. synergie při budování liniových staveb, zrychlení stavebního řízení, zrychlení vymahatelnosti práva, efektivnější veřejná správa (např. zavedení měření výsledků, zvýšení pružnosti, posílení získávání a udržení nejlepších lidí, rozhodování na základě dat, posílení schopnosti řízení změn a rychlá digitalizace se „zákaznickým přístupem“).
- 7. Strategická spolupráce veřejného a soukromého sektoru** zejména v oblasti vědy, výzkumu a inovací, v řízení a rozvoje školského systému (především definici potřebných dovedností a v celoživotním vzdělávání) a při poskytování nových (digitálních) služeb.

Obsah SWOT analýzy

Ekonomika

Všeobecné prostředí

Makro

Přidaná hodnota

Průmysl a jiná odvětví

Kapitál

Přírodní bohatství

Infrastruktura

Doprava

Energie, voda

Pracovní síla

Demografie

Využití

Vzdělání

Předškolní

Základní

Střední

Terciální

Celoživotní

Instituce a vláda

Legislativa

Efektivita veřejné správy

Justice

Mezinárodní instituce

Mezinárodní vztahy

Společnost

ČR SWOT analýza (1/10)

Oblast	Podoblast	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Ekonomika	Všeobecné prostředí	Slušné podnikatelské prostředí (č. 41 ze 190 na indexu „Doing business“, 2022) Geografická poloha ve středu Evropy, sousedící s největší ekonomikou EU (Německo)	Absence vrcholové české národní vize, obecných cílů a strategie země uznávaných napříč politickým spektrem Dotace, které často pomáhají přežít firmám s nízkou přidanou hodnotou	Formulace jednotící vize jak vybudovat globálně relevantní českou značku s vysokou přidanou hodnotou zaměřením na ty oblasti, kde ČR má šanci "zvítězit" v globální konkurenci	Pokračující fragmentace úsilí a prostředků - stovky dílčích strategií a necílená podpora, která nevytváří globálně relevantní příležitosti Odlákání investic opatřeními na podporu domácího trhu zejména ze strany USA, ale i větších států EU
	Makro	Stále nízká absolutní úroveň veřejného dluhu k HDP (43%, 2022 vs. průměr EU 84%) Sociální smír a plné využití práce-ochotné populace díky nízké nezaměstnanosti (2.4%, 2022 dle OECD, dlouhodobě nejnižší v EU)	Potíže při zvládnání strukturálního deficitu, obzvláště mandatorních výdajů Náklady absence Eura (které v poslední době nejsou kompenzovány výhodami vlastní monetární politiky – viz inflace)	Reforma veřejných rozpočtů tak, aby byly odděleny a ochráněny strategické investice státu od běžného (ročního) rozpočtu Reforma penzijního systému , vč. úpravy investiční strategie třetího pilíře (maximalizace očekávaného výnosu s řízením rizika v investičním horizontu) Stanovení pevného harmonogramu pro zavedení Eura	Ohrožení makroekonomické stability (1) Rostoucí mandatorní výdaje omezují možnost státu investovat (2) Inflace (15.1% v roce 2022 dle OECD nejvyšší v EU kromě Pobaltí) vstupuje do očekávání (3) Napjatý trh práce (růst mezd převyšující růst produktivity, což snižuje konkurenceschopnost)
	Přidaná hodnota		Vyčerpání motoru růstu a zaostávání růstu HDP za okolními státy – „past ekonomiky středních příjmů“. Výhody polistopadové transformace ekonomiky a přilákání zahraničních investic se postupně vyčerpaly Nízká produktivita a přidaná hodnota Vysoké zahraniční vlastnictví Nízká aktivita firem v M&A, JVs, R&D	Soustředění investic a podpory na (1) Přilákání nových strategických investic s vysokou přidanou hodnotou (2) Podpora investic stávajících společností, zejména do budování nových businessů a produktů se světovou nebo alespoň evropskou relevancí (3) Budování českých firem založených na Deep Tech inovacích	Pokles konkurenceschopnosti ČR v porovnání s ostatními zeměmi regionu a EU Pokles konkurenceschopnosti celé Evropy ve srovnání s Čínou, USA, Jižní Koreou, Indií popř. i Jižní Amerikou Zaostávání ČR v dynamice růstu HDP mezi postkomunistickými státy z důvodu vyčerpání dosavadních faktorů růstu (investice, technologie a know-how jsou nyní důležitější než levná pracovní síla)

ČR SWOT analýza (2/10)

Oblast	Podoblast	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Ekonomika	Tradiční průmysl (zpravidla energeticky náročný)	Rozvinutá průmyslová základna s mezinárodním propojením (např. v automobilovém průmyslu)	Vysoká energetická náročnost HDP ČR v porovnání s ostatními státy (2x vyšší na jednotku HDP než EU průměr), zejména kvůli tradičnímu průmyslu	Vývoj technologií snižujících energetickou, materiálovou a uhlíkovou náročnost tradičních (energeticky náročných) odvětví jako prostředek transformace a budoucího proexportního růstu	Hrozba ztráty konkurenceschopnosti v důsledku vyšších cen energie Rychlý odklon od spalovacích motorů směrem k BEV popř. v budoucnosti k FCEV
	Ostatní průmysl a jiná odvětví	Rozvinutá průmyslová základna s mezinárodním propojením (např. v automobilovém průmyslu) Pokročilý IT sektor Pokročilá digitalizace v některých sektorech v mezinárodním srovnání např. bankovníctví, e-commerce Špičkové schopnosti v řadě oblastí, např. jaderné strojírenství, nanotechnologie, biochemie	Malý počet globálně či alespoň celoevropsky relevantních firem (jediná firma ve Forbes 2000 vs. Polsko 8 a Švédsko 32)	Vybudování globálně relevantních inovačně průmyslových klastrů v oblastech, kde máme šanci dosáhnout globální špičky kvůli dobré výchozí pozici nebo aktuálním trendům – po důkladné analýze a prioritizaci, příklad oblastí ke zvážení <ul style="list-style-type: none"> (1) Clean Tech, zahrnující např. <ul style="list-style-type: none"> vybudování celého hodnotového řetězce výroby baterií posílení a rozšíření výroby polovodičů a čipů (vč. výkonových součástek pro elektrické pohony), vybudování schopností a výrobních kapacit SMR rozvoj výroby a vývoje tepelných čerpadel rozvoj vývoje a výroby systémů a zařízení čisté mobility (2) IT vč. umělé inteligence, kybernetické bezpečnosti a kvantových technologií (3) Centrum vývoje a výzkumu v oblasti nanotechnologií (4) Biotechnologie a Health Tech <p>Získání některých z dosud nezformovaných evropských výzkumných center, např. autonomních technologií, umělé inteligence, evropského datového úložiště</p> <p>Vytváření příznivého prostředí a podpora strategickým odvětvím s vysokou přidanou hodnotou např. při zajištění bezpečnosti dodávek a navrácení zpět do Evropy (např. farmaceutický výzkum a výroba pro zajištění soběstačnosti Evropy v oblasti výroby léků)</p>	Setrvání v pozici „levné ekonomiky“ s nízkou přidanou hodnotou Rychlá automatizace a digitalizace průmyslu s tlakem na reálné mzdy či dokonce na zaměstnanost Podcenění trendu udržitelnosti a s tím spojeným boomem průmyslů čistých technologií

ČR SWOT analýza (3/10)

Oblast	Podoblast	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Kapitál		<p>Dobry investiční rating na úrovni AA-, ale s negativním výhledem</p> <p>Jedny z nejvyšších devizových rezerv na světě v poměru k HDP (46% HDP, č. 2 v Evropě po Švýcarsku, 2023)</p> <p>Významné prostředky ve třetím pilíři penzijního systému</p>	<p>Velmi nízká likvidita a atraktivita kapitálového trhu pro nové emise</p> <p>Nízká úroveň Venture kapitálových investic do start-upů a inovativních projektů v porovnání s vyspělými státy</p> <p>Malá atraktivita a motivace pro reinvestice zisku obchodních společností zpět do ČR</p> <p>Převaha vkladů firem a obyvatel oproti půjčkám v bankovním sektoru poměr klientských úvěrů k vkladům pod 70% (2022)</p>	<p>Definice celkové architektury financování strategických investic (vč. oddělení od běžných výdajů, využití PPP)</p> <p>Podpora Venture kapitálových investic, vč. formou participace státu (jako např. v izraelském Yozma programu)</p> <p>Rozvoj kapitálového trhu tak, aby podporoval equity investice do lokálních firem</p> <p>Zvýšit atraktivitu a motivaci pro reinvestice</p>	<p>Vyšší míra návratnosti požadovaná equity investory v porovnání s rozvinutými trhy</p> <p>Legislativa neočekávaně měnící podmínky a poškozující pověst ČR jako investorsky atraktivní lokality</p>
Přírodní bohatství		<p>Strategické zásoby lithia, určité zásoby manganu, cínu, wolframu a zlata, kaolín</p> <p>Zásoby vzácných kovů z předchozích těžebních a průmyslových aktivit</p> <p>Významné objemy geologických zásob surovin pro výstavby infrastruktury</p>	<p>Nízký přísun vody a téměř kompletní závislost na spadu vody na našem území</p> <p>Složitá povolovací legislativa a administrativní zátěž komplikující využití strategických surovin</p>	<p>Vybudování celého hodnotového řetězce výroby Lithium iontových baterií</p> <p>Rozvoj surovinové strategie v kontextu EU Critical Raw Materials list a nových technologií umožňujících získávání materiálů z odpadů</p> <p>Využití domácích zdrojů surovin nezbytných pro budování infrastruktury</p>	<p>Nadprůměrně rychlé oteplování</p> <p>Vysychání krajiny a degradace půdy</p> <p>Ztráta biodiverzity</p> <p>Končící platnost existujících povolení těžby pro stavební materiály (zejména písky, kámen a štěrk)</p> <p>Problematické využití dostupných domácích surovin pro splnění cílů v oblasti budování infrastruktury</p>

ČR SWOT analýza (4/10)

Oblast	Podoblast	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Infra- struktura	Doprava	Geografická poloha v „srdci Evropy“ Kvalitní veřejná doprava (MHD)	Nízká kvalita silnic (nejhorší v CE, 23. v EU dle World Economic Forum, 2019) Nedokončená dálniční síť, poloviční hustota proti Německu (17 km na 1000 km ² vs. Německo 37) Absence vysokorychlostních železničních tratí a jejich napojení na zbytek regionální dopravní sítě; přetížená síť, neschopná pojmout potřeby nákladní dopravy bez omezení osobní dopravy Velmi pomalá rychlost budování nové infrastruktury	Zapojení ČR do pokrytí rychle rostoucí potřeby EU pro kapacitní dopravní, datové a energetické propojení Efektivní výstavba dálniční a železniční sítě, vč. využití know-how privátních investorů Využití nového Dopravního a energetického stavebního úřadu pro urychlení povolovacích procesů výstavby Geografická poloha vč. příjmů z transitu, využití v multimodální dopravě Synergie při výstavbě liniových staveb (doprava, energie, voda, telekomunikace)	Zanedbání přípravy infrastruktury pro čistou mobilitu (sítě dobíjecích stanic, příp. plnicích stanic pro H ₂) Udržování příliš husté regionální(místní) železniční sítě bez posilování rychlého (vysokokapacitního) spojení Objížďení ČR cargo dopravci z důvodu neadekvátní železniční sítě resp. její nedostatečné propustnosti (kolize s veřejnou dopravou a časté výluky Personální, odborná a technická kapacita DESÚ
	Energie, voda	Dobrá síťová energetická infrastruktura (elektřina, plyn) Dobrá míra připojení ke kanalizaci (87.5%) dle OECD	Vysoká uhlíková náročnost výroby el. energie při současném výrobním mixu Nesoběstačnost při výrobě el. energie od roku 2028 (důsledek odklonu od uhlí a absence vhodného substitutu) Hrozba vyšších cen energií v ČR, než v okolních státech Nedostatečný rozvoj OZE, zejména větrné energie, jež způsobuje neatraktivnost dlouhodobých smluv (PPA) pro průmysl, nedostatek provozní podpory formou aukcí na OZE. Historicky daný tarifní systém, využití POZE	Podpora a akcelerace výstavby stabilních bezuhlíkových zdrojů - jádro vč. SMR Podpora a akcelerace výstavby OZE, zejm. fotovoltaiky a větrných elektráren Rozvoj skladování elektrické energie Výstavba spolehlivých vyrovnávacích zdrojů za pomoci kapacitních mechanismů (plynové, H ₂ , vodní/přečerpávací) a zjednodušení jejich povolování (např. ohlášení v lokalitách existujících energetických zdrojů) Dotační tituly pro modernizaci energetiky VI. Regulační období od 1.1.2026 s odpovídající motivací k investicím, včetně digitalizace energetiky Udržení uhelné energetiky ve „studené rezervě“ do vybudování alternativních zdrojů Posílení přeshraničního energetického propojení, především do Polska a Německa	Drahé energie kvůli zhoršující se výkonové přiměřenosti, popř. v situace opakované volatility na trzích Rychlý odklon od fosilních paliv v energetickém mixu bez připravené robustní strategie a exekuce náhrady Nízká „průchodnost“ elektrické sítě v případě chybějící koordinace investic do OZE a do sítí Zanedbání transformace potrubní dopravy – transformace plynovodů na H ₂ , potenciální napojení na síť CO ₂ -vodů

ČR SWOT analýza (5/10)

Oblast	Podoblast	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Pracovní síla	Demografie	Nízká emigrace a „brain drain“ (zatím), schopnost přitahovat „mozky“ ze Slovenska	Cca. 300 tis chybějících pracovníků v ekonomice, obzvláště nedostatek kvalifikovaných pracovníků v klíčových oborech; pro realizaci strategických investic cca dalších 200 tis. pracovníků Špatná demografická prognóza (stárnutí populace), ale lepší než je průměr EU Neefektivní imigrační politika, mezi nejhorší čtvrtinou zemí OECD z hlediska přitahování kvalifikovaných pracovníků	Přilákání talentů ze zemí EU, ale i mimo EU a to jako studenty nebo i pracovníky (využití situace kdy se Brexitem uzavřela řada příležitostí) Změna imigračních pravidel, vč. „ fast track “ pro vysoce kvalifikovanou pracovní sílu popř. „dovozu“ chybějící pracovní síly za předem stanovených podmínek	Konkurence imigračních politik, zejména sousedních zemí
	Využití pracovní síly	Nadprůměrná participace na trhu práce (77.3% v roce 2022, dle OECD vs. EU 74.7%)	Nízká participace žen ve věku 25-34 let na trhu práce (65% v roce 2022, dle OECD vs. EU 80%), také kvůli aktivaci rodičů na rodičovské Nízká mobilita obyvatelstva, také kvůli nízkému podílu dostupného nájemního bydlení ve srovnání s okolními státy Systém zaměřený na „ochranu pracovního místa“ namísto „ochrany pracovníka“, který snižuje mobilitu pracovníků z tradičních firem k novým	Posílení infrastruktury pro vyšší a rychlejší zapojení rodičů do práce, kvůli nízké kapacitě předškolních zařízení a dlouhé rodičovské dovolené Rekvalifikace v souvislosti s digitalizací a umělou inteligencí Posílení zapojení populace ve věku 55+ do pracovního trhu	Pomalá certifikace a omezená nabídka pozic a kurzů, umožňujících jazykovou integraci, což vede k nízké atraktivitě ČR pro kvalifikované zahraniční pracovníky
Zdraví		Vysoká kvalita zdravotní péče Poměrně šetřící systém veřejného zdravotního pojištění	Velmi vysoký dopad civilizačních chorob na zdraví populace (infarkty, obezity, atd.)	Posílení preventivní medicíny a vzdělání o zdravém životním stylu	Bez reformy zdravotnictví riziko pro veřejné rozpočty

ČR SWOT analýza (6/10)

Oblast	Podoblast	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Vzdělání (1/2)	Předškolní		Nedostatečná kapacita (u dětí do 3 let ČR 9% vs. EU 35%), fragmentované, významné regionální rozdíly	Předškolní vzdělání od raného věku (Usnesení Rady: do 2030 - 96% dětí od 3 let do povinné školní docházky)	Vzrůstající odklady školní docházky
	Základní	Slušné vzdělání v základních metrikách (čtení, matematika, věda, např. OECD PISA mírně nad průměrem EU)	Velká variabilita kvality škol, kvůli socioekonomickým faktorům a kvalitě řízení (roztříštěný systémem zřizovatelů a omezené vymáhání standardů kvality) Velké rozdíly ve výsledcích způsobené především externími mimoškolními faktory (mezi žáky, kteří nedosahují očekávaných výsledků ve čtení je 27 p.b. rozdíl těmi z nezvýhodněného a zvýhodněného prostředí)	Zaměření na výkonové řízení škol - zřizovatele a ředitele škol, dohled nad kvalitou výuky – Česká Školní Inspekce Implementace "středního článku" řízení škol s kompetencí na řízení výkonu a aktivní sdílení nejlepší praxe Úprava kapacit škol a jejich zaměření Úprava přijímacího procesu na střední školy vč. např. algoritmu párování	Neprostopný školní systém napomáhající prohlubování socioekonomických rozdílů ve společnosti, rozdíly mezi regiony, školami, prevalence segregovaných škol s velkou většinou romských žáků Nedostatek učitelů (43% starších 50 let), v maturitních oborech středního OV 53% vs. EU 39%)
	Střední		Nižší podíl všeobecně vzdělávací složky v programech odborného vzdělávání oproti rozvinutým ekonomikám Zvyšující se míra předčasných odchodů ze vzdělávání nejen mezi znevýhodněnými, např. Romové 57% (FRA, 2016)	Vertikálně a horizontálně prostupná oborová soustava – mezi úrovněmi, obory, počátečním a dalším vzdělávání - flexibilní vzdělávací systém – méně zřetelné rozdíly mezi všeobecným a odborným vzděláváním, slabší vazba na konkrétní povolání, široký profesní profil (společný odborný základ – větvené obory, společný 1. ročník), rostoucí význam přenositelných kompetencí Užší spolupráce středních odborných škol s businesssem (vč. podílu na řízení škol, inovacích vzdělávacích programů v zájmu zvýšení relevance obsahu vzdělávání trhu práce, výuce – zavádění prvků duálního vzdělávání	

ČR SWOT analýza (7/10)

Oblast	Podoblast	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Vzdělání (2/2)	Terciální	Dobry trend nárůstu podílu terciálního vzdělání	Nizký podíl terciálního vzdělání (jen 35% mezi lidmi ve věku 25-35 let vs. 47% v OECD), kvůli vysoké míře nedokončení Nedostatečná kvalita terciálního vzdělání (žádná VŠ v top 250 na světě dle QS ranking, Karlova univerzita má č. 266)	Rozšíření stávajících programů v angličtině a podpora akreditace nových s přilákáním mezinárodního talentu Změna incentív a cílů univerzitám pro zvýšení podílu studentů, kteří dokončí školu a zvýšení kvality Podpora vysílání talentů na špičkové školy v zahraničí (s podmínkou návratu) Vytvoření nového typů vysokých škol v podobě tzv. polytechnických VŠ (ekvivalent bakalářského studia) ve spolupráci univerzit s businesssem	Pomalé přizpůsobování se českých vysokých škol novému světu (pomalý vznik nových programů; zachování statutu quo)
	Celoživotní		Neexistence systému celoživotního učení provozovaného na principu partnerského řízení mezi státem, zástupci zaměstnavatelů a zaměstnanců Nevyužívání dat ze systému Kompas pro řízení rekvalifikací	Přijetí a implementace Partnerského modelu řízení dalšího profesního vzdělávání – přímé zapojení odborných orgánů zaměstnavatelů/sectorových rad Posílení incentív a příležitostí k celoživotnímu vzdělávání, zvýšení účasti dospělých na dalším vzdělávání Zřízení účtu pro celoživotní vzdělávání s kreditem pro výběr z certifikovaných kurzů	Diskvalifikace části pracovní síly z pracovního trhu, např. skupina 55+, pracovníci, jejichž práce zanikla kvůli automatizaci Neefektivní vynakládání prostředků na rekvalifikace, bez přímé zpětné vazby uplatnění absolventů

ČR SWOT analýza (8/10)

Oblast	Podoblast	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Instituce a vláda (1/2)	Legislativa	<p>Role ministra pro legislativu – se zodpovědností za eliminaci zastaralých norem</p> <p>Existence RIA</p>	<p>Složitá legislativa a vysoká administrativní zátěž. Mj. zpomaluje výstavbu energetické, dopravní, datové a další technické infrastruktury jako páteře kritické infrastruktury státu</p> <p>Nedostatečná kvalita vyhodnocování dopadů regulace (zejména absence ex-post RIA)</p> <p>Specifická "česká řešení" namísto přejímání regulace ze zahraničí tam, kde dává smysl</p>	<p>Pokračování "očistění" legislativy o zastaralé nebo nepotřebné normy prostřednictvím systému PES pro podnikatele – evidence veřejnoprávních povinností podnikatelů</p>	<p>Odchod podnikatelů do předvídatelnějšího a jednoduššího právního prostředí resp. přenesení sídla - daňového domicilu do jiných „přívětivějších států“</p>
	Efektivita veřejné správy	<p>Vznik dopravního a energetického stavebního úřadu (pro urychlení procesu povolování výstavby)</p>	<p>Přebujelá regulace a byrokracie v podnikání</p> <p>Omezení daná zákonem o statní službě, vedoucí k malému počtu schopných lidí a expertů na klíčových ministerstev; nízkým platům expertů v nemanážerských rolích (IT, datová analýza, projektový management, právní expertiza, komunikace) a rigiditě v najímání lidí (např. nemožnost najmout experta se zahraničním bakalářským vzděláním) a v realokaci na klíčové projekty (systemizace „uzamyká“ talent v rámci struktury)</p> <p>Nedostatečná meziresortní koordinace, především ve fázi záměru a očekávaného efektu opatření</p> <p>Pomalý postup v digitalizaci služeb státu a zejména jejich dobrovolném využívání</p> <p>Velmi fragmentovaný výkon funkcí na úrovni obcí (cca 6250)</p> <p>Nízká schopnost státu nakupovat „kvalitu“ namísto „ceny“ (stavby, IT,...)</p> <p>Nedostatečná spolupráce veřejného a soukromého sektoru</p>	<p>Zvýšení efektivity formou zavedení měření výsledků, zvýšení pružnosti řízení, posílení získávání a udržení nejlepších lidí, rozhodování na základě dat a posílení schopnosti řízení změn</p> <p>Digitalizace založená na "zákaznickém přístupu" - zjednodušení a zpříjemnění zákaznické cesty jako předpoklad úspěšné digitalizace</p> <p>Zavedení sdílení služeb mezi obcemi, např. centra sdílených služeb na krajské úrovni nebo přenos na ORP</p> <p>Spolupráce veřejného a soukromého sektoru (nejen) na digitalizaci – společné projekty typu Bankovní identita, Digitální technická mapa</p>	<p>Zvyšující se komplexita problémů a očekávání občanů, na které musí stát být schopný reagovat</p>

ČR SWOT analýza (9/10)

Oblast	Podoblast	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Instituce a vláda (2/2)	Justice	Robustní a stabilní soudní soustava	Pomalá vymahatelnost práva Nízké právní vědomí	Zjednodušení a zkrácení procesů pomocí digitalizace Vzdělávání – právní minimum od základní školy Posílení statusu a větší zapojení rozhodčích soudů	Snížení motivace pro příchod investorů (zejména venture kapitálu) a naopak možný odchod investorů do jiných zemí
	Mezinárodní instituce	Sídlo EUSPA, jedna ze sedmi lokací DIANA ¹ v EU	Neexistující politika státu při vyhledávání příležitostí pro umístění sídel významných institucí	Využití expandující EUSPA a vznikající DIANA ¹ pro rozvoj celého komplexu vývoje vesmírných a obranných technologií Získání některých z dosud nezformovaných evropských výzkumných center, např. umělé inteligence či autonomních technologií	Sídla a nová výzkumná zařízení získají konkurenční státy, což způsobí odliv talentu
	Mezinárodní vztahy	Dobrá pověst v EU (vč. Pozitivní vnímání předsednictví, zvládnutí uprchlické a energetické krize) Dobrá pozice v NATO (postoj a rychlá reakce na válku na Ukrajině, bývalá seniorní role stávajícího prezidenta) Rozvinuté vztahy s mezinárodními partnery (např. USA, Izrael, Japonsko, Korea, Tchaj-wan)	Nízké zastoupení Čechů v seniorních pozicích Evropské komise	Posun těžiště aktivity na východ EU spojený s Ruskou invazí na Ukrajinu Participace na poválečné obnově Ukrajiny Silný mandát pro českého komisaře a silné zastoupení českých úředníků v EK v klíčových oblastech jako např. energetika, strategické investice	Eskalace a teritoriální rozšíření válečného konfliktu vyvolaného ruskou agresí vůči Ukrajině Eskalace napětí mezi Čínou a Tchaj-wanem včetně promítání tohoto napětí do vztahů Číny se spojenci Tchaj-wanu, k nimž patří i ČR Růst protekcionismu a obchodní války s negativním dopadem na dodavatelské řetězce a přístup k potřebným surovinám a komponentům

1. Defense Innovation Accelerator for the North Atlantic - Iniciativa NATO pro výzkum a vývoj v oblasti obrany

ČR SWOT analýza (10/10)

Oblast	Podoblast	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Společnost		<p>Nadprůměrná kvalita života (č. 12 na světě podle Numbeo, 2023)</p> <p>Sociální smír daný velmi nízkou nezaměstnaností</p> <p>Relativní imunita obyvatelstva vůči extremismu (politickému, náboženskému atd.)</p> <p>Kreativita a schopnost improvizovat a přizpůsobit se</p>	<p>Regionální disproporce v příjmech a majetku – velké rozdíly mezi Prahou a ostatními regiony jsou potenciální zdrojem společenského pnutí</p> <p>Velký počet občanů v dluhové pasti</p>	<p>Příznivá aktuální politická konstelace pro přijetí celospolečensky přijaté atraktivní vrcholové vize a strategie</p>	<p>Polarizace společenských nálad a nárůst populismu</p>